

# UNITÁRIUS ÉLET

I. ÉVFOLYAM, 16—17. SZÁM.

1947. NOV. 1.—NOV. 15.

## A magyarországi unitáriusság vezetői

Esperes-püspöki helynök: dr. Csiki Gábor

Egyházköri főgondnokok: dr. Gál Jenő és dr. Imreh Dénes

1947. nov. 1-én a pestszentlőrinci unitárius templomban népes gyülekezet előtt az egyházkör egyik legfiatalabb lelképásztora: Szász János az unitárius békesség és egyetértés evangéliumát hirdette. Az istentiszteletet követően a gyülekezeti teremben gyűlt egybe a kolozsvári Egyházi Főtanács egyértelmű akarataiból meghozott egyházi törvény tudomásulvételére és a választások megejtésére a kiegészült közgyűlés. Az ülésen egyszázhárom jogosult tagból nyolcvanötven vettek részt.

A közgyűlés ünnepélyesen tudomásul vette a kolozsvári Egyházi Főtanács rendelkezését, mellyel a Magyar Unitárius Egyházalkotmány magyarországi érvényességéről és alkalmazásának módjáról egyházi törvényt alkotott. A törvény rendelkezése értelmében megszűnt az eddig működött egyházi Intéző Bizottság és a budapesti ideiglenes Képviselő Tanács, valamint megszűnt említett átmeneti szervek és a Duna-tiszamenti unitárius egyházkör összes tisztségviselőinek megbízatása is.

A kihirdetett törvény, a magyarországi unitáriusság vezetését, egyházköri és magyarországi viszonylatban egyetemes egyházi fokon azonos személyek gondjára bízta.

Az egyházköri közgyűlés a magyarországi unitáriusság vezetésének feladatát új elnökség kezébe tette le. Dr. Daniel Gábor egyházköri felügyelőgondnok, az átmeneti időben működött ideiglenes egyházi szervezet világi elnöke a közgyűléshez intézett írásbeli beadványában bejelentette, hogy életkora és egészségi állapota miatt a jövőben nem kíván tevőlegesen résztvenni a vezetés munkájában. A közgyűlés dr. Daniel Gábor dr. Csiki Gábor esperes üdvözlő szava után lelkesen ünnepelte, ezzel kifejezve elismerését a nehéz átmeneti időben végzett értékes munkássága felett.

A magyarországi unitáriusság új

vezetőivé dr. Csiki Gábor esperes-püspöki helynököt és dr. Gál Jenő és dr. Imreh Dénes egyházköri főgondnokokat szavazattöbbséggel választotta meg a közgyűlés.

Egyházunk új vezetői munkásságát ismertetni felesleges, hiszen mindannyian jól ismertek körünkben. Egyéniségük alkalmassá teszi őket arra, hogy az atyafiságos együttműködés szellemét megteremtse.

A közgyűlés döntését, melyben a többség demokratikus akarata nyilatkozott meg mindannyian tisztelettel fogadjuk. Különös örömmel kell üdvözölni az elnökség ilyen alakulását, nemcsak azért, mert személyeikben komoly érdemes egyházi munkások nyerték el a többség bizalmát, hanem személyeik-

ben a választás előtt, a két egymással szemben állt irányzat képviselői kerültek elnöki székbe és így remélhetjük, hogy az ellentétes vélemények kiegyenlítődése, már megválasztásukkal is megtörtént.

A régi érdemek elismeréséről sem felejtkezett meg a közgyűlés akkor, amikor Barabás István és dr. Szent-Iványi Sándor budapesti lelkészeket tiszteletbeli esperes-püspöki helynökké, dr. Kozma György volt köri felügyelő-gondnokot, tiszteletbeli egyházköri főgondnoki címmel tüntette ki.

Hisszük és reméljük, hogy a magyarországi unitáriusság most megválasztott három új vezetője, egy akarattal, a megoldandó feladatok elvégzését és elvégeztetését fogja munkálni.

## Magyarországi protestáns egyházi szervezetek

Hozzászólás dr. Zoványi Jenő tanulmányához.

A *Keresztény Magvető* 1944. évi utolsó számában Zoványi Jenő egy tanulmányt írt „Magyarországi protestáns egyházi szervezetek a 16. században” címmel. Ebben a tanulmányban ismerteti az unitáriusok 16. századi szervezetét is. Nagy tisztelettel vagyunk Zoványi Jenő személye iránt, mert tudásával messze kimagaslik az egyháztörténetesek közül. Azonban arról Zoványi nem tehet, hogy az unitárius egyház története még nagyon hiányosan van felderítve és közzétéve. E hiányokért — ezt őszintén meg kell már egyszer mondani — mi unitáriusok vagyunk felelősek, különösen pedig a kolozsvári unitárius teológia egyháztörténeti tanárai.

1944 óta a „Keresztény Magvető” nem jelent meg, azért most az *Unitárius Életben* vagyok kénytelen legrégibb szervezetünk kérdéséhez hozzászólni, mert a tárgy egyházunk szempontjából igen fontos.

Az unitárius egyház egykori szervezetét aranyosrákosi Székely Sándor tette közzé először „A unit. vallás története (Kolozsvár, 1839.) c. művében. A 68. lapon közli az egykori egyházköröket, amelyeket ő kerületeknek nevez, majd a 192. lapon a saját korában fennálló nyolc egyházkörhöz tartozó eklézsiákat névszerint is közli. De a már megszűnt egyházkörök eklézsiáit egyáltalán nem sorolja fel. Pedig műve az *Uzoni Fosztó* kéziratán alapult, ott megtalálta volna a megszűnt eklézsiák neveit. De nem hiába mondta Toldi Ferenc, hogy *Székely műve felületes kivonata az Uzoniénak*, mert pl. ebben a kérdésben is cserbenhagy. Csak Kanyaró Ferenc munkája, félszázaddal később, „Az unitáriusok Magyarországon” derített nagyobb fényt a kérdésre. De ő sem egyházkörök szerint sorolja fel az eklézsiákat, mint Uzoni Fosztó, hanem folyók szerint pl. a Kis-Szamosról keletre vagy a Nagy-Szamosba öm-

15 Beszterce folyó mellékén stb. közli az eklézsiákat. Mégis ezzel a közlési móddal világossá vált, hogy a Belső-Szolnoki, felső Partiumi (vagy Közép Szolnok-Krasznai) Alsó Partiumi (Bihar, Békés, Arad m.) és Kalotaszegi esperességek valóban léteztek sok eklézsiaival, amelyek azóta mind elvesztek számunkra.\* De Kanyaró sem közölt a megszűnt alsó fehéri- és hunyadévaival közelebbi adatokat, így nem csoda, ha Zoványi úgy gondolja, hogy az alsófehéri és hunyadévaival egyházkörünk nem létezett.

Ezért kell végre az erre a kérdésre vonatkozó adatokat közzétenni, bár lapunk kis terjedelmére tekintettel csak röviden.

Az alsófehérmegyei egyházkör városai a következők voltak: 1. Gyulafehérvár. Erről Pokoly József is (Az erdélyi ref. egyház története V. köt. 216. l.) elismeri, hogy János Zsigmond korában unitáriussá lett, de hozzát teszi, hogy a fejedelem halála után az unit. gyülekezet megszűnt. Azonban nem olyan gyorsan, mint ő véli, mert a székesegyház 1595-ig az unitáriusoké volt, ekkor vette el tőlük Báthory Zsigmond fejedelem s a róm. katolikusoknak adta. Legalább is így tudják a katolikusok (l. Schematismus az 1882. évre az erdélyi r. kat. egyház részére, 13. l.).

2. Hogy Nagynyeden eklézsiánk lett volna, Pokoly tagadja (U. ott, 217. l.) s csak annyit enged meg, hogy Hunyadi Demeter, az iskola igazgatója 1568-ban unitáriussá lett s így vezette tovább az iskolát. Azonban ez az okoskodás sántít. Hunyadi egymaga nem vihette volna át az iskolát egy másik egyházhoz, ha az eklézsia ahhoz hozzá nem járul — vagyis az eklézsiának számottevő része Hunyadival együtt unitáriussá lett. Hogy aztán eklézsiánk mennyi ideig állt fent, nem tudjuk megmondani, talán Básta idejéig.

3. Abrudbánya (ma torda-aranyosi egyházkörünkhöz tartozik) egészében unitárius volt János Zsigmondtól Apafi Mihályig, ő alatta kaptak csak a reformátusok a piacon templomhelyet, 1672-ben. A róm. katolikusok pedig a XVIII. században jelennek meg s Mária Terézia idejében, 1778-ban egyszerűen elveszik a királynő „kegyességéből” az unit. templomot, úgy, hogy az unitáriusok azután kénytelenek egy újat építeni. (L. Ker. Magvető 1898. évfoly. 219. l.)

4. A ma is fennálló eklézsiánk Verespatakon (ez is Torda-Aranyoshoz tartozik) csak 1737-ben keletkezik, addig Abrudbánya filiája volt, bizonyára már a XVI. századtól kezdve.

5. Offenbánya közigazgatásilag a XVI. században Alsófehérrhez

\* Kádár József, Szolnok Doboka megye monografiája is sok adatot közölt az unit. eklézsiákról.

tartozott. Magyar unitárius lakossága egy bánya-katasztrófa alkalmával elpusztult, helyükbe oláhokat hoztak, így megszűnt az eklézsia.\*

Alsófehérmegye következő községeiről vannak Uzoni Fosztónak unitárius vonatkozású adatai:

Alvinc, Balázsfalva, Buzás—Bocsárd, Csombord, Csúcs, Gáldtő, Hari, Háperton, Ispánlaka, Karna, Kutyafalva, Magyar-Bükkös, Magy.-Forró, Magy. Herepe, Magy. Lapád, Lapád, Magy.-Sülye, Maros-Gombás, Maros-Szent Jakab, Marosújvár, Nagylak, Özd, Pókafalva, Szent Benedek, Vizakna stb.

Ezek közül: 1. Hari-ban több unit. birtokost említ 1594-ben a főtanácsi jegyzőkönyv (generalis consistorii protocollum).

2. Karna földesura az unit. Kósa Mátyás volt, úgyszintén jobbágysai is unitáriusok a protocollum szerint. Ma tiszta román község.

3. Kutyfalva földesurai s az unit. eklézsia patrónusai a Pekri család tagjai voltak. Közülük Pekri Gábor váradi kapitány már 1569-ben unitáriussá lett s utódai azok maradtak a XVIII. századig. 1714-ben az unit. eklézsia még megvolt. Csak akkor pusztult el az egyház, mikor patronusa, Pekri Ferenc katolizált.

4. Magyar Bükkös unit. papjairól a XVII. században van említés, amikor patronusa volt az egyháznak Kemény Péter és neje, Thorockay Klára, akik unitáriusok voltak. Haláluk után is fennállt még az egyház bizonytalan ideig.

5. Magyar-Forrón az unitárius templom romjait 1742-ben még meg tudta mutatni egy agg román ember Uzoni Fosztónak. Itt Forró János volt egykor az unit. földesúr, akit 1594-ben Báthory Zsigmond lefejeztetett. Az eklézsia még 1657-ben létezett, mert itt, továbbá Kutyfalván és Maros-Szent Jakabon ezévből a küllői esperes vizsgálatot tartott.

6. Magyar-Lapád unit. papjának neve ismeretes 1593-ból: Vajai Péter. Ugyane községből 1596-ban egy házassági per szerepel a generale consistorium előtt. Hogy meddig állt fent az eklézsia, nem tudjuk, ma a község református.

7. Maros-Szent Jakab papjának házassági ügye szerepel a protocollumban 1643-ban és mint említettem, 1657-ben itt még esperesi vizsgálatot tartottak. Ma egészen román.

8. Marosújvár unit. egyházát Gálfi János építtette, Báthory Zsig-

\* Innen kezdve az adatok Uzoni Fosztó kéziratban latin Egyháztörténete II. kötetének II. fejezetéből valók, amely az elveszett s a meglevő dioecesisekről (egyházkörökről) szól s kezdődik a II. kötet 169. lapján. A budapesti Egyetemi könyvtár példányát használtam, amely Bartók János várfalvi unit. pap másolata 1777-ből.

mond 1593-ban őt is lefejeztette. Ezután lassankint megszűnt itt az unit. eklézsia.

9. Pókafalviak a Sárosiak, akik az unit. egyház történetében a XVII. században vezető szerepet vittek.

10. Szent Benedek (ma küllői egyházkörünkhöz tartozik) papja 1595-ben Uzoni Ferenc volt. A Paczolai család volt itt birtokos, 1639-ben Paczolai Pétert a kolozsvári egyház temette. — Szent Benedek filiái voltak: Asszonynepe, Magyar Sülye; ezek elenyésztek, de az anyaegyház ma is áll.

Esperese volt a körnek a generalis consistorii protocollum szerint 1594—95-ben Birbó György, utána 1596-tól Szikszai Gáspár.

Az alsófehéri magyarságnak s így az unitáriusoknak sokat ártottak Básta és Mihály vajda seregei a XVII. század elején.

Az itt közöltek alapján az alsófehéri egyházkör XVI. századi létezése kétségtelen.

Nehezebb kérdés a hunyadi egyházkör létezésének bizonyítása. Hogy itt is voltak híveink és eklézsiáink (pl. Szászvárosról Pokoly is elismeri, V. köt. 217. l.), az bizonyos, de, hogy külön egyházkört alkottak volna, azt Uzoni Fosztó a hagyomány alapján állítja, de részletes adatokkal igazolni nem tudja. Főérve a hunyadi egyházkör fennállása mellett az, hogy az 1592-i tordai zsinat ide vizitátorokat küldött ki. Mégpedig négy papot, közöttük Vajda Kamarási Lőrincet, a kalotaszegi esperest. Úgy hiszem, feladatuk a vizsgálaton kívül az volt, hogy a hunyadiakat, akik a zsinaton képviselve nem voltak, hitükben bátorítsa, erősítse. Továbbá azt gyanítja Uzoni Fosztó, hogy az a Bikfalvi Imre nevű esperes, aki az 1578-i tordai zsinat végzéseit Blandratának elárulta, hunyadmegyei esperes volt. Azonban sem erre nincsenek adatai, sem általában az egyes eklézsiákra. Sajnos, mi sem tudunk, 170 év után sem, ennél többet mondani. De reméljük, hogy valamely levéltárból egyszer az adatok napfényre kerülnek, mint a baranyamegyei unitáriusokra s templomaikra vonatkozó, a közelmúltban. (L. Unit. Értesítő. 1944. évf.)

Megjegyzem, hogy Hunyadmegyében olyan kiterjedt egyházkörünk, mint Alsófehérről volt, nem is lehetett. A román elem már akkor is igen erős volt Hunyadon, a magyar s így az unitárius községek inkább csak Déva és Hátszeg környékén lehettek.

BOTÁR IMRE.

**HIRDETÉSEKET** az 1948. évre mérsékelt áron felvesz a kiadóhivatal. December közepén megjelenő karácsonyi számunkban is lehet hirdetni.

**Prayer and worship in liberal religion.**

**Extract from the lecture delivered by Principal N. Cross, Oxford, to the International Conference at Bern.**

Dr. N. Cross, az oxfordi Manchester College igazgató tanárának előadása Bernben.

Az „International Association for Liberal Christianity and Religious Freedom” Bernben tartott ülésén, melyen a jövő év nyarán Prágában tartandó világkongresszus szellemi alapelveit vitatta meg és dolgozta ki a világ minden részéből összesereglett 45 delegátus. Az elhangzott előadások és felszólalások arra a kérdésre igyekeztek világosságot deríteni, hogy mi a keresztény egyház feladata a mai világ helyzetében?

Az alábbiakban rövid kivonatban ismertetjük dr. Nichol Crossnak, az angol unitáriusok kiváló tudós tanárának a konferencián tartott előadását.

Általános felfogás szerint az ima a vallás szíve. Teljesen mindegy, hogy liturgikus vagy szabad formában nyer-e kifejezést, minthogy az egyes egyházak hagyományai szerint a szertartásban mind a két formáját gyakorolhatják.

Az ima részei: vallomás, hálaadás, dicséret, magasztalás és esedezés. A modern lélektan különösen kiemeli a vallomás értékét és jótékony hatását, míg a hálaadás és magasztalás az emberi szellem természetes megnyilatkozása az Univerzummal szemben, melynek elnyomása természetellenes volna és mégis irracionális, hacsak nem valamelyes theisztikus feltevésen alapszik.

Minket ezúttal az esedezés, az ima kérő része érdekel, mint a modern elmének különös problémája, mellyel a liberálisoknak is ószintén foglalkozniuk kell. Jellemző a vallásra az a hit, melyet történelmének különböző korszakaiban vallott, sőt napjainkban is általában gyakorol, mely szerint az ember a Természetfelettől közvetlen választást nyerhet. Kétségtelen, hogy az emberek meglehetősen kritikátlanok e tekintetben és a liberális vallások követői nem különben, lévén ők is emberek.

Mi mindenesetre jogosan vonjuk kétségbe az ima hatályosságát a tekintetben, hogy Isten a természet világában beleavatkozzék az ok és okozati törvény folyamatába és esőt adjon, vagy egy járványt megszüntessen, valamely veszélyt elhárítson, azért, mert Őt arra kérték. Az ilyen feltételezett csodás beavatkozás, többszöri ismétlődés esetén, aláaknázná a természet rendjét, melynek állandóságára van felépítve az emberi értelem és jellem magasabb fejlődése. Ezek a vélt és fel-

tételezett isteni beavatkozások, melyek a dolgok általában ismert rendjétől eltérő eredményeket mutatnak, egyáltalán nem jelentenek csodát és sohasem semmisítik meg a természeti okszerűség megszabott rendjét. A lelkiismeretes belátás és a tudományos felismerés tehát arra törekszik, hogy az ima belül maradjon az erkölcs és lélek birodalmán, amelyben az ima olyan tényleges óhajlás és szándék szóbeli kifejezése, mely a lélektani törvénnyel okozatilag teljesen összhangban áll.

Az imának ezek a történelmi jellegzetességei kétféle képpen magyarázhatók:

1. Theista alapon: hogy Isten maga felel az imára, melyet egyik képviselőjéhez, vagy személye szimbolumához intéztek, lévén lényeges a kérelmező szándéka vagy

2. Atheista és humanista alapon, mely szerint az imának erkölcsi hatása van, minthogy a legmagasabbhoz szól, a mi saját személyiségünkben. Mindegyik esetben úgy látszik, hogy a hit a mozgató szellemi erő. De az első elgondolásban Isten transcendentális, érzék feletti, lény, míg a második szerint teljesen immanens (tapasztalható). Ez némi felvilágosítást nyújt a transcendencia és immanencia tanára vonatkozóan, mely szerint a theista és humanista felfogás között lehetséges a megbékülés. Immanencia nem azt jelenti, hogy az ima pusztán autósuggeráció. A szellemi valóság mélyebb és nagyobb, individualis én.

A kérő ima rendszerint anthropocentrikus és egoista, segítséget kér Istentől személyi célok elérése érdekében. Nem theocentrikus, mely az ember, az én feladása Isten előtt. A keleti vallás igyekszik az individualis ént háttérbeszorítani, mely jellemző a nyugati keresztény miszticizmusra is, melyben a fő törekvés az elmerülés, a feloldódás Istenben, teljes feladása az énnek, az enyémnek. A kérő ima minden bizonnyal Isten tiszteletének mozgató ereje, mint az Istennel való érintkezés technikai része és úgyis mint az ember végső fellebbezése a személyi erőtlenség és tehetetlenség érzetének esetében. Vagy amint azt William James mondotta: „imádkozunk, mert másként nem tehetünk.” Ez kissé irracionálisnak látszik, de az emberi természetet ép úgy, mint magát az életet sohasem lehet teljesen racionalizálni. Az emberi, a szellemi ösztön megmutatják az utat olyan valóságok felé, melyeket a következtető én még nem tudott megfogni. A világegyetem és mi magunk is sokkal többek lehetünk annál, mint amit már ismerünk. A szellem logikája, éppen mint az életé lehet, hogy nem a formai összefüggés logikája, hanem a szintézis — dialektikus.

## LAPUNK OLVASÓIT

szeretettel kérjük, hogy az előfizetési díj beküldésével támogassanak munkánkat. Az előfizetési díj részletekben is beküldhető az „Unitárius Élet kiadóhivatala, Budapest” elnevezésű 50.561 sz., postahivatalban kapható blanco befizetési lapokon.

Lapunk 1948. évi számait csak azoknak tudjuk rendszeresen megküldeni, akik előfizetésüket rendezik, illetve akik nehéz anyagi helyzetük miatt egy levelezőlapon, — amennyiben eddig még nem tették meg — megkérnek, hogy díjmentesen, egyházi missziói példányként küldjük meg lapunkat.

**TILDY ZOLTÁN**, a Magyar Köztársaság elnöke és Dinnyés Lajos miniszterelnök kihallgatáson fogadta egyházunk új elnökeit s velük az aktuális egyházi kérdésekről szívélyesen elbeszélgetett. Az új alakulással kapcsolatos kéréseink támogatását kilátásba helyezték.

**Ortutay Gyula dr.** vallás- és közoktatásügyi miniszter úr nov. 18-án fogadta egyházunk új vezetőit.

**Dr. Csiki Gábor** esperes-püspöki helynök minden délnben 12—2 óra között a Koháry-utcai lelkészi hivatalban fogad egyetemes egyházi ügyekben.

A pestszentlőrinci egyházközséghez tartozó hívek részére minden vasárnap d. e. 9 órakor a pestszent-erzsébeti imaházban, d. e. 11 órakor a pestszentlőrinci templomban, valamint legközelebbi időben nov. 30-án d. e. 11 órakor Csepelen a polgári iskolában, dec. 7-én d. u. fél 4 órakor Vecsésen az evangélikus templomban, dec. 14-én d. u. 4 órakor Soroksáron a ref. templomban tartanak istentiszteletet.

**Sashalmon** nov. 16-án d. u. 4 órakor istentiszteletet tartottunk. E szórványgóc körül lakó híveink kérték beszolgáló lelkészt, hogy legalább kéthavonként egyszer látogasson el körükbe.

Lapunk legutóbbi számában beszámoltunk egyes kinevezésekről a legmagasabb bírói tisztségekbe. Utóbb arról értesültünk, hogy dr. Pákey Lajos közigazgatási bírót nem a legutóbbi időben, hanem tizenkét évvel ezelőtt nevezték ki magas tisztségébe, néhány más említett afiát is régebben neveztek ki, s csak a teljesség kedvéért említettük meg, hogy a legmagasabb bírói karban milyen szép számmal foglalnak helyet egyházunk tagjai közül. A közigazgatási bíróság ítélőbírái közül dr. Semerédy Sándor is unitárius egyházunk tisztelt tagja.

Rákospalotán dec. 14-én, vasárnap d. e. 11 órakor a MÁV-telepi ref. templomban istentiszteletet tartunk.

A kolozsvári egyházközség lelkészévé dr. Vörös István okl. lelkész, — a kolozsvári kollégiumi rendes tanárt választották meg. Az új lelkész beiktatásáról még nem érkezett értesítés.

**Unitárius vallásitanítási vezér-fonal.** Az egyházköri közgyűléssel egyidőben ülésező lelkésztestület több érdekes határozatot hozott. Elhatározta, hogy az általános iskola I–VIII. osztályai részére a hiányzó tankönyvek részbeni pótlására és a vallásitanítók munkája megkönnyítésére egy vallásitanítási vezérfonalat állít össze, a legrövidebb idő alatt, mely 10–12 leckebe foglalja össze a tananyagot. E kiadvány papírszerűsége már biztosítva van — s megjelenését karácsonyra reméljük.

A székelykeresztúri unitárius gazdasági iskola, mely Erdély első hasonló tanintézménye, új igazgatója, Pap Lajos tanár vezetésével tovább végzi fontos feladatát.

Az „Unitárius Élet” vezetésében is változás történik. A lap felelős szerkesztőjévé és kiadójává az Egyházköri Tanácsülés Barabás István lelkész afiát kérte fel, a szerkesztés adminisztratív feladatait Ferencz József főszerkesztő látja el. E határozatot lapunk legközelebbi számában fogjuk a tájékoztatásügyi minisztérium remélhető jóváhagyása után keresztülvezetni.

A dunatiszamenti lelkésztestület október 31-én tartott ülésében újjáalakult. Elnökké Barabás István, alelnökké Buzogány Kálmán, jegyzővé Szász János afiát választották meg. A lelkésztestület elhatározta, hogy legközelebbi összejevetelei alkalmával egy-egy előadásban ismerteti a külföldi unitárius szakirodalom jelesebb termékeit, megnyilatkozásait.

Szász Domokos egyházi tanácsos afia tartotta a zárót az országos protestáns napok alkalmával tartott emlékünnepeken, melyet részben a rádió is közvetített.

A budapesti egyházközség presbitériumához írt hosszú jelentésben számolt be Szent-Iványi Sándor lelkész arról az érdekes munkáról, amit egy éves előadói körútja kapcsán kifejtett.

Egyházköri Tanácsunk legközelebbi rendes ülését december 11-én, délután 4 órakor tartja Budapesten.

Ujpesten dec. első vasárnapján, dec. 7-én d. u. 4 órakor a Szent István téri ref. templomban istentiszteletet tartunk.

Nőszövetségünk akciót kezdett, hogy az Unitárius Misszió Ház diákokthonában lakó erdélyi egyetemi és főiskolai hallgatóknak vacsorát biztosítson. Természetbeni és pénzbeli adományokat átvesz a Koháry-utcai lelkész hivatal is a hivatalos órák alatt, d. e. 9–2 között.

A Brassai Egyesület dec. 6-án, szombaton az Unitárius Misszió Ház, IX., Högyes-u. 3. sz. a. gyülekezeti termében Mikulás összejevetelet tart, melyre az unitárius egyetemi és főiskolai hallgatókat és érdeklődőket ezúton is szeretettel meghívja.

Az Unitárius Misszió Ház diákinternátusának öregdiákjai összejevetelet tartanak, nov. 30-án, vasárnap d. e. 10 órakor kezdődő istentisztelet után a Koháry-utcai tanácsteremben. A találkozó célja a diákinternátus jelenlegi lakóinak támogatása. Az előkészítő bizottság szeretettel hívja és várja az öregdiákokat.

A budapesti Nőszövetség hagyományos karácsonyelőtti műsoros estjét dec. 7-én, vasárnap d. u. 5 órakor tartja a Koháry utcai tanácsteremben.

János Zsigmond cserkészcsapatunk fogadalomtételi és táborbeszámoló csapatünnepélyt tartott a Koháry-utcai gyülekezeti teremben nov. 16-án d. u. Az ünnepélyen megnyitót mondott Barabás István lelképásztor, a szervezőtestület nevében. A csapat 1947. évi nagytáboráról Nyiredy Szabolcs csapatparancsnok adott szép ismertetést és ő vezette az új cserkészapródok és cserkészek fogadalomtételét is. Örvendünk annak, hogy a csapat új tagokkal gyarapodott. Simándi Béla szépen zongorázott. Az 1947. évi moissoni cserkészvilágjamboreeről előadást tartott ifj. Benczédi László cserkésztestvér. E világtáborban rajta kívül a csapat tagjai közül még Merész Gábor vett részt. Mindketten elismerést szereztek. A csapat tagjai egy cserkészjátékot mutattak be és a Magyarkúti táború c. előadott előkép mindnyájunkat gyönyörködtetett. Ennek keretében Lotz Gyula cserkész szép juhásztáncot adott elő. A zárót Veress Ákos parancsnokhelyettes mondta. Konferált Mikó István cserkész. A nagyobb cserkészek részt vettek az ünnepély után a Nőszövetség rendezésében megtartott házi összejeveteleten is. A közönség a termet valóban teljesen megtöltötte. A csapat vezetőinek és tagjainak továbbra is jó munkát kívánunk.

A „Christian Register”, az amerikai unitáriuság illusztrált, szép kiállítású havi lapja Schweitzer Albert munkásságát ismertető számot adott ki, melynek összeállításában tevékenyen részt vett a lambarenei telepet meglátogató és nálunk is járt dr. Charles R. Joy, az amerikai unitárius társulat volt ügyvezetője is.

Kereki Gábor lelkész Oxfordból üdvözlőt küldött és híveit szeretettel üdvözlő lapunkon keresztül.

CZIRMAY GYÖRGY unitárius atyánkfia, orgona, harmónium és zongorakészítő mester, vállalkozást, átalakítást, vidéken is. Címe: Kispeszt, Ady Endre-utca 142.

## Székely apróságok

(Régi esetek.)

Nagytekintélyű ember volt Kilyénben Vida Mózes. Községi bírósági tisztjét közel húsz esztendőig viselte s döntéseiben az egész falu megnyugodott. Pereskedésre így igen ritkán került sor Kilyénben, Vida Mózes mindent bölcsen eligazított.

Történt, hogy meghalt a falu legmódosabb gazdája. Két fia maradt s a testvérek sehogy sem tudtak megegyezni a birtok elosztásában. Hol az idősebb, hol a fiatalabb élt ellenvetéssel a másik terveivel szemben. Végül is elmentek Vida Mózes bíró uramhoz, aki meghallgatásuk után így mondta ki a szentenciát:

— Az idősebb fiú ossza két egyenlő részre a birtokot, a fiatalabb pedig válasszon a két rész közül.

o - o

Az illyefalvi Bagoly Lőrinc bácséplésre készülöben az asztal mellett helyezte el lehuzott cipőjét. Hogy, hogy nem: a bevontatásnál a kazán kereké használatlanul rapittyára lapította a cipőt. A géptulajdonos kártérítést ígért s megkérdezte Bagoly báb, hogy mennyit kíván. Az öreg néhány pillanatig számolgatott magában, aztán kivágta:

— Három esztendeje 20 koronáért vettem, kétszer talpaltattam, egyszer fejeltettem, pontosan hát 32 koronát kérek.

TABLE OF CONTENT: The new Presidents of the Hungarian Unitarians. — Hungarian Protestant Church Organisations, views on an article written by Prof. Dr. J. Zoványi, by Prof. I. Botár of Budapest, — Prayer and Worship in liberal Religion by Principal Dr. N. Cross of Oxford, — in Hungarian translation. — Boy Scouts, — News.

UNITARIUS ÉLET  
A Magyarországi  
adó:  
ca 4.  
forint.  
nyom-  
József-u.  
7-626.

Rákospalotán dec. 14-én, vasárnap d. e. 11 órakor a MAV-telepi ref. templomban istentiszteletet tartunk.

A kolozsvári egyházközség lelkészévé dr. Vörös István okl. lelkész, — a kolozsvári kollégiumi rendes tanárt választották meg. Az új lelkész beiktatásáról még nem érkezett értesítés.

**Unitárius vallásitanítási vezér-fonal.** Az egyházköri közgyűléssel egyidőben ülésező lelkésztest több érdekes határozatot hozott. Elhatározta, hogy az általános iskola I—VIII. osztályai részére a hiányzó tankönyvek részbeni pótlására és a vallásitanítók munkája megkönnyítésére egy vallásitanítási vezérfontal állít össze, a legrövidebb idő alatt, mely 10—12 leckében foglalja össze a tananyagot. E kiadvány papírszükséglete már biztosítva van — s megjelenését karácsonyra reméljük.

A székelykeresztúri unitárius gazdasági iskola, mely Erdély első hasonló tanintézete, új igazgatója, Pap Lajos tanár vezetésével tovább végzi fontos feladatát.

Az „Unitárius Élet“ vezetésében is változás történik. A lap felelős szerkesztőjévé és kiadójává az Egyházköri Tanácsülés Barabás István lelkész afiát kérte fel, a szerkesztés adminisztratív feladatait Ferencz József főszerkesztő látja el. E határozatot lapunk legközelebbi számában fogjuk a tájékoztatásügyi minisztérium remélhető jóváhagyása után keresztülvezetni.

A dunatiszamenti lelkésztest okt. 31-én tartott ülésében újraalakult. Elnökké Barabás István, alelnökké Buzogány Kálmán, jegyzővé Szász János afiát választották meg. A lelkésztest elhatározta, hogy legközelebbi összejövetelét alkalmával egy-egy előadásban ismerteti a külföldi unitárius szakirodalom jelesebb termékeit, megnyilatkozásait.

Szász Domokos egyházi tanácsos afia tartotta a zárót az országos protestáns napok alkalmával tartott emlékünnepeken, melyet részben a rádió is közvetített.

A budapesti egyházközség presbitériumához írt hosszú jelentésben számolt be Szent-Iványi Sándor lelkész arról az érdekes munkáról, amit egy éves előadói körútja kapcsán kifejtett.

Egyházköri Tanácsunk legközelebbi rendes ülését december 11-én, délután 4 órakor tartja Budapesten.

Ujpesten dec. első vasárnapján, dec. 7-én d. u. 4 órakor a Szent István téri ref. templomban istentiszteletet tartunk.

Nőszövetségünk akciót kezdett, hogy az Unitárius Misszió Ház diákokthozában lakó erdélyi egyetemi és főiskolai hallgatóknak vacsorát biztosítson. Természetbeni és pénzügyi adományokat átvész a Koháry-utcai lelkész hivatal is a hivatalos órák alatt, d. e. 9—2 között.

A Brassai Egyesület dec. 6-án, szombaton az Unitárius Misszió Ház, IX., Hógyes-u. 3. sz. a. gyülekezeti termében Mikulás összejövetelt tart, melyre az unitárius egyetemi és főiskolai hallgatókat és érdeklődőket ezúton is szeretettel meghívja.

Az Unitárius Misszió Ház diákinternátusának öregdiákjai összejövetelt tartanak, nov. 30-án, vasárnap d. e. 10 órakor kezdődő istentisztelet után a Koháry-utcai tanácsteremben. A találkozó célja a diákinternátus jelenlegi lakóinak támogatása. Az előkészítő bizottság szeretettel hívja és várja az öregdiákokat.

A budapesti Nőszövetség hagyományos karácsonyelőtti műsoros estjét dec. 7-én, vasárnap d. u. 5 órakor tartja a Koháry utcai tanácsteremben.

János Zsigmond eserkészcsapatunk fogadalomtételi és táborbeszámoló csapatünnepélyt tartott a Koháry-utcai gyülekezeti teremben nov. 16-án d. u. Az ünnepélyen megnyitót mondott Barabás István lelképásztor, a szervezőtestület nevében. A csapat 1947. évi nagytáboráról Nyiredy Szabolcs csapatparancsnok adott szép ismertetést és ő vezette az új cserkészapródok és cserkészek fogadalomtételét is. Örvendünk annak, hogy a csapat új tagokkal gyarapodott. Simándi Béla szépen zongorázott. Az 1947. évi moissoni cserkészvilágjamboreeről előadást tartott ifj. Benczédi László cserkésztest. E világtáborban rajta kívül a csapat tagjai közül még Merész Gábor vett részt. Mindketten elismerést szereztek. A csapat tagjai egy cserkészjátékot mutattak be és a Magvarkúti táború c. előadott élőkép mindnyájunkat gyönyörködtetett. Ennek keretében Lotz Gyula cserkész szép juhásztáncot adott elő. A zárót Veress Ákos parancsnokhelyettes mondotta. Konferált Mikó István cserkész. A nagyobb cserkészek részt vettek az ünnepély után a Nőszövetség rendezésében megtartott házi összejövetelen is. A közönség a termet valóban teljesen megtöltötte. A csapat vezetőinek és tagjainak továbbra is jó munkát kívánunk.

A „Christian Register“, az amerikai unitáriusság illusztrált, szépkiállítású havi lapja Schweitzer Albert munkásságát ismertető számot adott ki melynek összeállításában tevékenyen részt vett a lambarenei telepet meglátogató és nálunk is járt dr. Charles R. Joy, az amerikai unitárius társulat volt ügyvezetője is.

Kereki Gábor lelkész Oxfordból üdvözlöt küldött és híveit szeretettel üdvözli lapunkon keresztül.

CZIRMAY GYÖRGY unitárius atyánkfia, orgona, harmónium és zongorakészítő mester, vállalkozást, átalakítást, vidéken is. Címe: Kispest, Ady Endre-utca 142.

## Székely apróságok

(Régi esetek.)

Nagytekintélyű ember volt Kilyénben Vida Mózes. Községi bírótisztjét közel húsz esztendeig viselte s döntéseiben az egész falu megnyugodott. Pereskedésre így igen ritkán került sor Kilyénben, Vida Mózes mindent bölcsen elgázitott.

Történt, hogy meghalt a falu legmódosabb gazdája. Két fia maradt s a testvérek sehogy sem tudtak megegyezni a birtok elosztásában. Hol az idősebb, hol a fiatalabb élt ellenvetéssel a másik terveivel szemben. Végül is elmentek Vida Mózes bíró uramhoz, aki meghallgatásuk után így mondta ki a szentenciát:

— Az idősebb fiú ossza két egyenlő részre a birtokot, a fiatalabb pedig válasszon a két rész közül.

o - o

Az illyefalvi Bagoly Lőrinc bácséplésre készülöben az asztag mellett helyezte el lehuzott cipőjét. Hogy, hogy nem: a bevontatásnál a kazán kereké használhatatlanul rapittyára lapította a cipőt. A géptulajdonos kártérítést ígért s megkérdezte Bagoly báb, hogy mennyit kíván. Az öreg néhány pillanatig számolgatott magában, aztán kivágta:

— Három esztendeje 20 koronáért vettem, kétszer talpaltattam, egyszer fejeltettem, pontosan hát 32 koronát kérek.

TABLE OF CONTENT: The new Presidents of the Hungarian Unitarians. — Hungarian Protestant Church Organisations, views on an article written by Prof. Dr. J. Zoványi, by Prof. I. Botár of Budapest, — Prayer and Worship in liberal Religion by Principal Dr. N. Cross of Oxford, — in Hungarian translation. — Boy Scouts, — News.

U A E T  
országai  
adó:

4.  
rint.  
nyom-  
József-u.  
1-626.

Pethő István  
unitárius lelkész  
Pestszentlőrinc  
11. lakótelep 125/2